

VILNIAUS MIESTO TAUTINIŲ MAŽUMŲ MOKYKLŲ
IV KLASIŲ MOKINIŲ
LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADOS TESTAS
2018-04-20

--	--

I DALIS. TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Atidžiai perskaityk tekstą ir atsakyk į klausimus.

Emilija pyksta

- Šiandien aš labai pikta, — pareiškė Emilija, kaip įprastai susiraitydama spintos apačioje šalia skėčio.
- Ir ko gi pyksti? — nusistebėjo vilnonis megztukas. — Pykti nėra gerai. Aš ilgai pykau ant kandies, kuri iškando manyje skylę, bet pasirodė, kad mano skriaudėja jau mirusi. Tiek laiko pykau veltui!
- Piktą veidą raukšlės myli! — pritarė senoji skarelė.
- O aš vis tiek pykstu. Mama žadėjo nupirkti šuniuką, bet nenupirko. Kaimynei Agnei mama parvežė mažą šuniuką, o man – ne ir ne! Visada taip – pažada, bet niekada neištesei!
- Grynas iššepimas gauti viską, ko tik užsinori, — auklėjo mergaitę skėtis. — Šių dienų jaunimas...
- Nieko panašaus! — įsiterpė spintos raktelis. — Žmonės visada mokėjo pykti, o svarbiausia – užrakinti tą pyktį savyje, kad jis nesiliėtų per kraštus.
- O jei pyktis neužsirakina? — paklausė Emilija. — Nemoku jo užrakinti... O gal pyktis labai didelis ir manyje netelpa? Viskas, nuspręsta – kol mama nenupirks šuniuko, tol su ja nekalbėsiu. Man bus nekal-ba-die-nis.
- Ir su mumis nekalbėsi? — į spintą įkišo galvą Filadelfija.
- Ne, su jumis kalbėsiu. Jūs negalite man nupirkti šuniuko.
- Ne, bet galėčiau tau išgraužti. Varčiau vieną knygą – zoo... zoologija vadinasi. Ten yra keletas paveikslėlių. Kokio norėtum – didelio ar mažo? — paklausė žiurkė.
- O aš galėčiau papasakoti istoriją apie kilmingus šunis. Ir šunų madas! — pasiūlė palaidinė.
- Jūs tikriausiai niekada nenorėjote šuniuko, — Emilija nuleido galvą ant kelių.
- Šuniuko neturėjau, — iš viršaus prabilo audinio rietimas, — bet visada norėjau, kad iš manęs pasiūtų užuolaidas. Plevėčiau sau kiekvieną kartą, kai kas nors atidarytų langą. Užuolaidos – tai lyg burės, tik ne laivų, o langų. Išsipūščiau, sutraukčiau visus vėjo atneštus kvapus į save ir kvėpėčiau visais įmanomais aromatais. Kiekvieną dieną vis kitaip – priklausomai nuo metų laiko...
- O aš norėčiau, kad mane susiūtų. Nenoriu tapti nei kojiniųėmis, nei šaliku. Noriu būti savimi, — prabilo megztinis. — Senelė mane tavo mamai numezgė, kad aš ją nuo šalčio ginčiau. Bet kam aš dabar toks reikalingas... Su skylėmis...

- Tu man reikalingas, — tyliai pratarė palaidinė. — Tu toks jautrus ir prie tavęs taip gera prisiglausti. Ypač naktį, kai šalta...
- Arba tada, kai miegodamas labai garsiai knarkia skėtis, — pridūrė suknelė su gėlytėmis.
- Aš naktį neknarkiu! — pyktelėjo skėtis. — O tu, rietime, galėtum būti kokio kareivio uniforma. Štai tada tikrai būtų garbingas gyvenimas!
- Įsivaizduokite kareivį gėlėta miline! — suprunkštė segtukas. — Kur jis slėptųsi nuo priešų? Dobiliukų lauke?
- Tikras karys turi kariauti, o ne pievose slėptis, — pastebėjo senelio paltas.
- Žydinti pieva man labai patinka, — užstojo skėtį suknelė su gėlėmis.
- Pievos — ne tik gražu, bet ir naudinga, — įsiterpė skarelė. — Kiek ten visokių vaistažolių: čiobrelių, ramunėlių, našlaičių... Ir net lakišių.
- Ne vien pievos žolėmis kvepia, — pridūrė albumas. — Apsidairyk — mūsų palėpėje taip pat daug levandų ir svogūnų.
- O gal tu norėtum tapti suknele? — paklausė audinio Emilija.
- Suknelės kartais tampa nemadingos. O aš norėčiau ko nors daugiau. Prasmingesnio...
- Visi daiktai yra reikalingi! Ir batai, ir drabužiai, ir skėtis, ir netgi raktai, — pasakė raktelis. Spintoje jam niekas neprieštaravo.
- Emilija, — mergaitės dėmesį atkreipė žiurkė Filadelfija, — jei turėtum šuniuką, negalėtum kiekvieną dieną po pamokų užlipti į palėpę ir mokyti mane skaityti bei rašyti. Nepyk, bet aš visai nenoriu, kad mama tau nupirktų šuniuką. Gal užtektų žiurkės, šikšnosparnio ir spintos?
- Ir kandies? — levandų aromato atstumu nuo spintos pleveno kandis.
- Suprantu — jei turėčiau šuniuką, mažiau laiko praleisčiau su jumis. Nesužinočiau tiek naujo ir įdomaus... Jūs man visi labai patinkat! — pralinksmėjusi sušuko Emilija.

— Jau maniau, kad Emiliją teks užrakinti spintoje — kad pyktis išgaruotų, — pasiguodė raktelis, kai Emilija jau buvo apačioje. — Įsivaizduojate, koks iš pradžių kiltų triukšmas. Bet su pykčiu reikia elgtis atsargiai! Niekada nežinai, kokio jis dydžio.

Pagal Danguolę Kandrotienę. Spintos istorijos. Kaunas., 2015, p.84 - 87

Klausimai

1. Kaip jaučiasi Emilija?

- A. Ji džiaugiasi.
- B. Ji liūdna.
- C. Ji labai pikta.

Čia rašo vertintojai	
I	II

2. Ką pažadėjo Emilijai mama?

- A. Parvežti mažą šuniuką.
- B. Nupirkti šuniuką.
- C. Parnešti mažytį šuniuką.

I	II

3. Koks mergaitės pyktis?

- A. Labai didelis.
- B. Labai stiprus.
- C. Labai svarbus.

I	II

4. Kaip auklėjo mergaitę skėtis?

- A. Jis sakė, kad išlepinamas gauti viską, ko užsinori.
- B. Jis manė, kad reikia užrakinti pyktį savyje.
- C. Jis teigė, kad pyktis turi lietus per kraštus.

I	II

5. Paaiškink žodžių junginį „nesilietu per kraštus“.

- A. Nesikartotų dažnai.
- B. Nebūtų per daug.
- C. Nebūtų per mažai.

I	II

6. Kuris teiginys yra teisingas?

- A. Spintoje gyveno skarelė, šuniukas, žiurkė, raktelis.
- B. Spintoje gyveno skarelė, kaštonas, palaidinė, paltas.
- C. Spintoje gyveno skarelė, raktelis, žiurkė, palaidinė, paltas, suknelė, albumas.

I	II

7. Kuris teiginys yra neteisingas?

- A. Megztinis norėjo tapti kojine.
- B. Megztinis norėjo, kad jį susiūtų.
- C. Megztinis norėjo būti savimi.

I	II

8. Kodėl megztinis buvo reikalingas palaidinei?

- A. Nes jis buvo naujas.
- B. Nes jis buvo gražus.
- C. Nes jis buvo jautrus ir prie jo gera prisiglausti.

I	II

9. Kodėl pievos – ne tik gražu, bet ir naudinga?

- A. Todėl, kad pievose žydi gėlės.
- B. Todėl, kad ten yra visokių vaistažolių.
- C. Todėl, kad pievos kvepia medumi.

I	II

10. Žiurkė Filadelfija nenorėjo, kad mama mergaitei nupirktų šuniuką:

- A. Nes Emilija negalės jos mokyti rašyti ir skaityti.
- B. Nes žiurkei nepatinka šuniukai.
- C. Nes žiurkė bijo šunų.

I	II

11. Ką suprato Emilija?

- A. Kad nemokės rūpintis šuniuku.
- B. Kad namuose nėra vietos šuniukui.
- C. Jei turės šuniuką, mažiau laiko praleis su draugais ir nesužinos daug įdomaus.

I	II

12. Kokia pagrindinė teksto mintis?

- A. Piktas veidas visiems patinka.
- B. Pyktį reikia mokytis valdyti.
- C. Pykčio reikia bijoti.

I	II

Čia rašo vertintojai	
I	II

I dalies taškų suma (maks. 12)

II DALIS.
KALBOS VARTOJIMO UŽDUOTYS

1 užduotis. Įrašyk paleistas raides.

Dabar z__lutės b__vo išgelb__tos. K__kvieną dien__, kai mama iš__davo dir__ti, Ilzytė pasilypėdavo ant k__dės ir pro pl__šį sienoj__ išk__šdavo savo pietų d__nytę. Pasili__davo vien tik plutel__s. Paukšči__kai vaišindavosi taukais aptepta duon__.

		Čia rašo vertintojai	
		I	II
Taškų suma (maks. 16)			

2 užduotis. Žodžius skliausteliuose parašyk tinkama forma.

Voro tinklas

Voras visą naktį mezgė (tinklas) _____. Nuo vienos pušies (šaka)_____ nutiesė iki kitos ir užtvėrė miško (takelis)_____. Paryčiais tinklas buvo baigtas. Voras prisiglaudė (slėptuvė)_____ ir ėmė laukti pirmosios (auka)_____.

Anksti iš savo (guolis)_____ pakilo briedis. Galiūnas norėjo gerti. Jis patraukė miško (takelis)_____ prie upės. Briedis stabtelėjo atsigerti. Jis žengė (žingsnis)_____ į priekį. Voro tinklas pakibo ant briedžio (ragai)_____. Pats mezgėjas spruko į žolių (tankumynas)_____. Ilgai tūnojo ten, ilgai negalėjo suprasti, kas įvyko. Juk numezgė tokį tvirtą (tinklas)_____. Per visą miško (takas)_____...

Pagal V. Dautartą

		Čia rašo vertintojai	
		I	II
Taškų suma (maks. 12)			

3 uždutis. Įrašyk tinkamus žodžius. Žodžiai negali kartotis.

išgerti	<p>Visi žino, kad medus _____ ir gardus. O aš dar iš _____ sužinojau, kad _____ yra ne tik saldus, bet ir didelis vaistas. Kai man skaudėdavo _____, senelė visada _____ pieno, įdėdavo medaus, išmaišydavo ir duodavo _____ . Ir man gerklutės _____ .</p> <p>Kai karščiudavau, _____ lovutėje čiaudėdama ir _____, senelė išvirdavo liepų _____, įdėdavo medaus šaukštą, ir aš _____ stiklinę išgerdavau. Kitą dieną būdavau sveika _____.</p> <p style="text-align: right;">Pagal A. Urbienę.</p>
medus	
saldus	
pavirindavo	
gulėdavau	
gerklutę	
nebeskaudėdavo	
senelės	
kosėdama	
visą	
arbatos	
sveikutėlė	

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

4 uždutis. Įrašyk žodžius (būdvardžius), kurie atsakytų į pateiktus klausimus.

Baigiau skaityti (**kokią?**) _____ knygą. Ant stalo guli (**kokia?**) _____ pieštukinė. Prie močiutės namo auga (**kokie?**) _____ ažuolai. Šiais metais (**koks?**) _____ pavasaris. Per pamoką skaitėme pasaką apie (**koki?**) _____ žmogelį. Per Velykas su mama dažėme (**kokius?**) _____ margučius. Per Užgavėnes vaikai užsidėjo (**kokias?**) _____ kaukes ir vijo žiemą iš kiemo. Gandrai žiemoja (**kokiuose?**) _____ kraštuose. Galvoje įkyriai sukosi (**kokios?**) _____ mintys. Šis augalas gerai auga (**kokioje?**) _____ žemėje. Miške vaikai priskynė (**kokių?**) _____ žemuogių. Visą vakarą prasėdėjome (**kokiame?**) _____ kambaryje.

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

5 uždutis. Iš pateiktų veiksmažodžių padaryk tinkamas formas ir įrašyk jas į sakinius.

<p>1. užmerkis ras slėpsis</p>	<p>1. Aš _____ tik vieną akį, tada lengvai _____ jus visus, net jei jūs _____ tamsiausiose vietelėse.</p>
<p>2. sukūrė papuošė</p>	<p>2. Pernai tu _____ vienuolika trumpų istorijų ir _____ jas nuostabiomis iliustracijomis.</p>
<p>3. nušoko apsiviliko išskubėjo</p>	<p>3. Mes su broliu _____ nuo lovos, _____ striukes ir _____ pro duris į kiemą.</p>
<p>4. atnešdavo pririnkdavo vaišindavo</p>	<p>4. Jūs mums _____ obuolių, _____ grybų ir visada gardžiais pyragais _____ .</p>
<p>5. skris pamatys</p>	<p>5. Vasarą aš _____ į Egiptą ir _____ ten piramides.</p>
<p>6. išlankstė nuspalvino paleido</p>	<p>6. Tėtis man papasakojo, kad vakar tu iš popieriaus _____ laivelį, _____ jį ir _____ plaukti upe.</p>
<p>7. piešia rašo dainuoja žaidžia</p>	<p>7. Kasdien mokykloje mes _____ , _____ , _____ ir _____ .</p>

		Čia rašo vertintojai	
		I	II
Taškų suma (maks. 20)			

II dalies taškų suma (maks. 72)		
---------------------------------	--	--

I vertintojas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(parašas)

II vertintojas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(parašas)